

tykke. Det er jeg absolut imod. Jeg er endelig imod det, fordi det er min Overbevisning, at man i den Henseende for nu at gaae nogle ganske enkelte Personer, der i dette Øieblik give en Ubetydelighed mere i Rente, end man ønsker, vil for bestandig skade netop det, man ønsker at fremme, og som man til forskjellige Tider har udtalt sig stærkt for her i Thinget, nemlig Ublaan fra Livsforfikkingsanstaltens Side til private Eiendomsbesiddere, særlig Landeendomsbesiddere, og til Kommuner; thi det ligger i Sagens Natur, at enhver Bestyrelse vil se daarlig paa saadanne Laan, om hvilke den risikerer ikke nogenfinde at faae Mere, end den har sluttet Kontrakt om; medens den paa den anden Side vil risikere, at den lovgivende Magt en smul Dag griber ind og siger: Nu skal Du have Mindre, end Du har sluttet Kontrakt om. Det ligger i Sagens Natur, at det vil øve et Tryk saaledes, at Bestyrelsen med Rette vil og maa i Anstaltens Interesse, og i alle deres Interesse, som ere knyttede til Anstalten, tage under Overveielse, om den ikke for Fremtiden skal faa meget som muligt je at undgaa den Slags Laan. Det er min Overbevisning, at hverken Eiendomsbesidderne eller Kommunerne ere tjente dermed. Netop i den Tid — vi gaa jo ikke langt tilbage — da det var saa at sige umuligt uden til aldeles overdreven Rente at faae Laan for faste Eiendomsbesiddere eller Kommuner — da kostede de ikke $4\frac{1}{2}$ pCt., men $5\frac{1}{2}$ og 6 pCt. og mere — da var Livrenteanstalten i saa Henseende til stor Støtte baade for de faste Eiendomsbesiddere og for Kommunerne. Man skal ikke indføre Bestemmelser, som fornuftigvis maa stille Bestyrelsen mindre villig, end den har været hidtil. Jeg har altaa den fuldstændige Overbevisning, at vi ikke alene tjene Livrenteanstalten og dens Interessenters Tarv, men ogsaa alle Andres Tarv, særlig dem, hvis Interesse man her synes at ville have fremmet ved den foreslaaede § 19, bedst ved at lade den falde; men derimod paa enhver mulig Maade understøtte den Bestræbelse, som er til Stede efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra Ministeren til at udvise, al den Billighed mod Anstaltens Debitorer, som overhovedet fornuftigvis maa vises af enhver offentlig Anstalt.

Scharling: Jeg ønsker ikke at forlænge denne Debat, særlig da Thinget synes at være bleven træt deraf, men en lille Bemærkning maa jeg dog gjøre lige overfor den ærede Ordfører med Hensyn til en Udtalelse lige overfor mig, idet han nemlig

protesterede mod min Sammenstilling af de mange Interessenter mod de saa Debitorer med den Bemærkning, at Tallene have ikke Noget at sige, hvor Taleren var om en moralsk Forpligtelse. Det er fuldkommen rigtigt, naar det er givet, at der er Tale om Forpligtelse, men det mener jeg ikke, der er, tværtimod beskriver jeg det bestemt. Jeg hævdede, at der kun var Tale om at tage et humant Hensyn til visse private Personers pekuniære Interesser, og jeg mener i saa Fald rigtig nok, at Hensynet til de Mange maa gaa forud for de Faa, og særlig naar de Mange for den langt overveieende Del høre til de Ubemidlede, medens det er givet, at de Faa ere Eiendomsbesiddere, og det yderligere er oplyst, at der er enkelte, adskillige Laantagere, der ere store Eiendomsbesiddere, som der for saa vidt er mindre Grund til at vise ekstraordinær Begunstigelse. Men iøvrigt er jo Hovedsagen den, og det lagde jeg mest Vægt paa, at jeg slet ikke kunde erkjende, at man ramte Debitorernes Tarv og Ønsker ved den foreslaaede Bestemmelse, idet jeg mente, at Adskillige af dem helst, om de kunde, vilde bede sig fritagne for, at man traf saadanne Bestemmelser, som i Virkeligheden vilde gaa ud over dem, og i den Henseende kan jeg henholde mig til Adskilligt af, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) særlig med Hensyn til den ret mærkelige Begunstigelse, som man vilde vise Kommunerne ved at tillade dem selv at opsigte deres uopfyldelige Laan. Men iøvrigt skal jeg ikke komme ind paa adskillige af de almindeligere Bemærkninger, som ere fremsatte af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, fordi jeg tror, at de mere høre hjemme ved en 1ste eller 2den Behandling end ved en 3die Behandling, men jeg skal kun i al Almindelighed dog udtale overfor, hvad der er fremkommet, at jeg anser det for lidet rigtigt at ville sammenstille Livrenteanstalten med Overformynderiet og fastsætte en saadan Maximumsgrænse af 4 pCt. for den Gne som for den Anden; thi der er den meget væsentlige Forskjel, at Livrenteanstalten har at konkurrere med private Selskaber af lignende Art, og at det netop har været Lovgivningsmagtens Ønske, at den skulde kunne optage denne Konkurrence paa en virksom Maade og trække Jolt til sig fremfor at udsætte dem for den Risiko, der dog altid er knyttet til en privat Entreprise af den Art. Men ved de fleste private Selskaber er det netop Reglen, at man for en Sikkerheds Skyld opkræver en noget større Præmie end strengt nødvendigt og saa ved Bonusuddelinger betaler